

150. ОУ „Цар Симеон Първи“

адрес: гр. София, ж.к. „Дружба“ – IV част, ул. „Делийска воденица“ № 11

телефон: 02 / 879 6663

e-mail: csp_150_ou@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:/n/

Виолена Велкова - Иванова
Директор на 150. ОУ
„Цар Симеон Първи“

ПРОГРАМА

ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

**ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ВРЕМЕ НА
ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ**

В 150. ОУ „ЦАР СИМЕОН ПЪРВИ“

ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

Програмата е приета на заседание на ПС,

Протокол № 17 от 07.09.2021г.

Училищната програма е предназначена за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до VII клас, така и с приоритетите и ресурсната осигуреност на училището – човешки, материални, финансови и др.

ОСНОВНА ЦЕЛ: Да помогне на учителите-неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното прекарване на времето си в „свободните“ часове.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното“ време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - основни житейски умения;
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;

- умения за вземане на решения;
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
 5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
5. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на

компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глоболизиращия се свят;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за
- прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.

❖ Начален етап

1. Гражданско образование:

А. Междуличностни отношения

1. „Аз – малкият човек”
2. Кой съм аз? - себепознание, себеразбиране, себеосъзнаване.
3. Какъв съм бил? – разказ за интересни моменти от живота
4. Какъв съм сега? – ставам голям
5. Какъв ще стана? – рисунка, рисуват себе си като големи с коментар на професионални желания.
6. Ние си приличаме , ние сме различни – индивидуалност, група, общност.
7. Групова работа върху приликите между деца от различни етноси и раси.
8. Заедно. Ролеви игри.

Б. Социална среда

1. Нашето училище.
2. Ученик. Права и задължения.
3. Ученик. Отговорности.

В. Права на човека

1. Групова работа – кое е разрешено и кое не.
2. Проблемни училищни ситуации. Справедливост.
3. Нашият клас – толерантност и сътрудничество.
4. Ролеви игри за групова сплотеност.

5. Институции в подкрепа на правата на детето.

6. Права на детето

Г. Демократично гражданство

1. Идентичност.

2. Граждански ценности.

Д. Власт, политика и демократични ценности

1. Държавни институции и ролята им за развитието на децата.

Е. Социална политика, справедливост и солидарност

1. Лично и общностно благополучие.

2. Ролева игра: Умения за общуване, солидарност

2. Здравно образование:

А. Психично здраве и личностно развитие

1. Ролеви игри в различни ситуации за изразяване и разпознаване на чувствата.

Б. Физическо развитие и дееспособност

1. Части на човешкото тяло

2. Ролята на физическите упражнения за тонуса на тялото.

3. Дейности и игри за развитие на опорно – двигателния апарат.

В. Превенция на употребата на психоактивните вещества

1. Видове психоактивни вещества.

2. Пасивно пушене.

Г. Безопасност и първа помощ

1. Рисково и нерисково поведение.

2. Първа помощ при порязвания , одрасквания , ожулвания , изгаряния , ужилвания, навяхване, изкълчване.

Д. Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции

1. Зачеване и раждане на деца.

2. Хигиена на половата система.

3. Ролева игра – поведения , свързани със сексуално насилие и злоупотреба.

Е. Лична хигиена

1. Хигиена на тялото, дома, облеклото.

2. Заболявания на венците, зъбите и устната кухина.

3. Хигиена на очите при писане , гледане на телевизия

4. Ролева игра – правилна стойка на чина.

Ж. Хранене

1. Класификация на храните в хранителни групи.

2. Ролева игра – съставяне на балансирано дневно меню.

3. Здравословно хранене.

3. Екологично образование

А. Енергия и климат

1. Източници на енергия

2. Ролева игра – дейности, които заплашват озоновия слой.

Б. Общество и околна среда

1. Природозащитни организации.
2. Ролева игра – дейности в защита на природата.

В. Биологично разнообразие

1. Опазване на природата.
2. Разумно ползване на природните ресурси.

Г. Вода, почва, въздух

1. Основни компоненти в състава на атмосферния въздух.
2. Ролева игра – пестене на вода в общността.

Д. Потребление и отпадъци

1. Отпадъците и начина на живот на хората.
2. Видове отпадъци.
3. Ролева игра – правила за отговорно поведение в паралелката , училището , семейството , на улицата , в планината.

4. Интеркултурно образование

А. Културни идентичности

1. Семейство. Брак.
2. Дом. Уют. Сигурност.
3. Разлика между жилище и дом.
4. Етнически общности

5. Моят род. Родословно дърво.
6. Изработване на схема за родословно дърво.
7. Родови характеристики. Символ. Традиции.

Б. Културна осъзнатост

1. Значимост на културата на човешките общности
2. Ролева игра – позитивни интеркултурни взаимодействия.

В. Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия.

1. Умения за сътрудничество в мултикултурни екипи.

Г. Интеркултурно образование и права на човека

1. Дискриминация. Същност.
2. Основни международни и национални нормативни документи за човешките права.

❖ Прогимназиален етап

1. Гражданско образование:

А. Междупличностни отношения

1. Влияние на групата, приятелите и съучениците върху личния избор и поведение.
2. Ролева игра – различни ситуации.

Б. Социална среда

1. Форми на ученическо самоуправление.

В. Права на човека

1. Избирателно право в България.
2. Права на детето.
3. Документи, институции и организации, които гарантират правата на детето.

Г. Демократично гражданство

1. Държава.
2. Ролята на медиите и глобалната мрежа в обществения живот.

Д. Идентичности и различия в обществото

1. Етническа, религиозна и езикова принадлежност.
2. Обществено значение на различните професии и техния принос за общото благополучие.
3. Образованието – фактор за личностното развитие.

Е. Власт, политика и демократични ценности

1. Разделение на властите и върховенство на закона.

Ж. Социална политика, справедливост и солидарност

1. Значение на равенството, сигурността и толерантността в обществения живот на страната.
2. Ролева игра: Умения за общуване, солидарност.

З. Глобализация, плурализъм и толерантност.

1. Демографски взрив и последици.
2. Опазване на околната среда като стратегия за оцеляването и развитието на човечеството.

2. Здравно образование:

А. Психично здраве и личностно развитие

1. Физически и личностни промени, които настъпват в процеса на порастването.
2. Изграждане и поддържане на положителен „Аз – образ”
3. Ролева игра – основни стъпки в процеса на вземане на решение.
4. Позитивно мислене. Справяне със стрес и негативни емоции. Техники.
5. Ролева игра – поставяне на краткосрочни и дългосрочни цели.
6. Ролева игра – съотнасяне на информацията, свързана с различни професии със собствените желания и възможности.

Б. Физическо развитие и дееспособност

1. Части на човешкото тяло - клетки, тъкани, органи, системи.
2. Умения за предпазване от болести на различни части на тялото.
3. Ролева игра – умения за дневно, седмично, месечно, сезонно и годишно планиране на физически дейности и упражнения.

В. Превенция на употребата на психоактивните вещества

1. Анализ на резултатите от употребата на психоактивни вещества
2. Лични мотиви за избора по отношение на психоактивните вещества.

Г. Безопасност и първа помощ

1. Ролева игра – Умения за отстояване на безопасно поведение и оказване на първа помощ при шок, силно кръвотечение, задавяне, отравяне, изгаряне счупване на крайник.

Д. Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции

1. Анатомия и физиология на мъжката и женската полова система и процесите на репродукция.
2. Болести предавани по полов път.
3. Сексуалността – естествена част от живота.
4. Фактори , свързани със създаване и поддържане на дом , с планирането и поддържането на семейство.

Е. Лична хигиена

1. Оптимално съчетаване на умствено , физическо натоварване , почивка и сън.
2. Стратегии за ефективно учене.
3. Активни форми на отдих.

Ж. Хранене

1. Функциониране на храносмилателната система.
2. Функции и източници на витамини и минерали.
3. Здравословно хранене.
4. Взаимовръзка между хранене и другите ежедневни дейности.
5. Меню. Диета. Необходимост.
6. Качества на храната.
7. Основни принципи на здравословното хранене.
8. Количествено и качествено разпределение на храната .
9. Нездравословни навици и традиции при храненето.

3. Екологично образование

А. Енергия и климат

1. Енергийни източници – въглища, нефт, природен газ, вода, вятър, слънце
2. Взаимовръзка между промените в климата и природните бедствия /бури, наводнения, суша/
3. Озонов слой.
4. Енергиен баланс.

Б. Общество и околна среда

1. Обществени кампании, свързани с екологични проблеми.
2. Опазване на околната среда.
3. Ролята на институциите и неправителствените организации , занимаващи се опазване на околната среда.
4. Ролева игра – приносът на всеки човек и начина му на живот за опазване на природата.

В. Биологично разнообразие

1. Популярни видове, важни за общността видове растения.
2. Защитени и изчезнали видове животни.
3. Причини и заплахи, водещи до намаляване на биологичното разнообразие и изчезване на определени видове.
4. Дискусии :
 - а. Браконьерство
 - б. Незаконна търговия със защитени видове.
 - в. Индустриално селско стопанство
5. Категории – резерват, национален парк, природен парк.

Г. Вода, почва, въздух

1. Проекти на теми:

- а. възстановяване и устойчиво използване на биологичните ресурси .
 - б. основни източници на замърсяване на водата , почвата и въздуха.
 - в. основни заплахи на компонентите на околната среда.
2. Съвременни подходи за намаляване на шума в градска среда.
 3. Промени във всекидневното поведение и навици , които могат да доведат до намаляване на замърсяването на въздуха , водите и почвите.

Д. Потребление и отпадъци

1. Основни видове замърсявания на различните компоненти на околната среда.
2. Дейности от човешкото всекидневие като източници на замърсяване.
3. Видове различни отпадъци.
4. Рециклиране – изработване на проекти.
5. Групиране на продукти, съдържащи опасни вещества и видове химикали, използвани във всекидневието.
6. Правила за действие при инциденти с опасни химични вещества и смеси.

4. Интеркултурно образование

А. Културни идентичности

1. Колективна памет.
2. Национална и етническа идентичност.
3. Различни измерения на културна идентичност.

Б. Културна осъзнатост

1. Формиране на стереотипи и предразсъдъци.

2. Саморефлексивни нагласи по отношение на собствената културна идентичност.

В. Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия.

1. Исторически примери за проява на толерантност между представители на различни културни общности.
2. Преодоляване на стереотипи и предразсъдъци в процеса на интеркултурните взаимодействия.
3. Правила и умения за решаване на конфликти в мултикултурна среда.
4. Училищни и извънучилищни прояви – готовност за включване.
5. Интеркултурни отношения
6. Календар на съвместно отбелязване на културно специфични празници, фолклорни фестивали.

Г. Интеркултурно образование и права на човека

1. Индивидуални и групово – специфични човешки права.
2. Идентифициране на случаи на нарушаване на човешки права – ролева игра.